

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetan za avstro-ogrsko dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računati se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor snaha poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne pet-vice po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Več objektivnosti.

Dunaj, 12. svečana.

„Südsteierische Presse“ si da „von hochzuverehrender Seite“ k razkolu, kojega je na Dnaju povzročil gospod dr. Šusteršič, pisati: „Wir verstehen bis zu einem gewissen Grade diese Verstimmung und sagen es rund heraus, dass wir den Kampf wie er in den Spalten des führenden Blattes der fortschrittlichen Slovenen Krains geführt wurde, auf das schärfste verurtheilen und es als Zeichen von mehr als verwildeter Gesinnung betrachten, wenn der um die Entwicklung des nationalen Lebens und Fühlens in den von Slovenen bewohnten Ländern so hochverdiente Clerus in einer jeder Sitte Hohn sprechenden Weise angegriffen wird.“ Tu je zopet stara pesem, ki se nam naprednim Slovincem, ki hočemo kot faktor vpoštetiti biti v jugoslovanski javnosti, tako rada zapoje po obmejnih naših časnikarjih! Vidijo samo „Slovenski Narod“, bruna, kojega „Slovenec“ vlača za sabo, pa ne vidijo nikdar, ker ga videti nočejo, ali pa videti ne smejo. Boj, ki se vodi po našem glasilu, vsikdar najostreje obsojajo, in vsaka vrstica, ki jo mi zapišemo, jim je znak duševne podivjanosti. Da bi se pa kdaj najmanjša besedica obrnila proti boju, kojega na izredno surov in podivjan način goni „Slovenec“ proti naši inteligenci, proti našemu ženstvu, tega do sedaj še nismo doživeli. O slika „Slovenec“ dr. Tavčarja odhod s Ljubljane na način, da si morajo bralci misliti, da je zastopnik Ljubljane pijane, kojemu je moral lekarnar še na kolodvor zdravilne kapljice prinesiti, in ako se je temu še pridejalo, da ga je spremila ženska, o koji se je lahko mislilo, da je njegova zakonska žena, ali pa tudi samo njegova priležnica, — je vendar vse v redu, in nikdo ob meji ni pisal, da je bil kdo „in einer jeder Sitte Hohn sprechender Weise“ napaden. Želeti je, da se boji na Kranjskem oblaže. Glede načel se ne da ničesar odbiti, glede orožja bi

se dalo marsikaj oblažiti. Če naj se pa kaj takega doseže, treba je pred vsem, da postanejo obmejni Slovenci bolj objektivni, in da ne gledajo pri svojih obsodbah samo v naš tabor, da ne opazujejo „surovosti in podivjanosti“ le na naši strani, temveč tudi v taboru kranjskega klerikalstva, kjer se nahaja tega blaga dosti več, nego pri nas. Pri tem pa treba v spominu obdržati, da si je narodna napredna stranka vsaj na Kranjskem in Goriškem priborila pravico do obstanka, da je postala faktor, s kojim se mora v slovenskem življenju računati. Dandanes je naravnost smešno, če se na Kranjskem še neprestano trobi v rog, da napredna stranka nima pravice do eksistence. S tem se potiska naša stranka v položaj silobrani, in ne sme si ji v zlo šteti, če pri svoji brambni posebno izbirčna v aredstvih, s kojimi odbija srdite in ljute naskoke brezobzirnega nasprotnika. Vsemu temu morali se bodo obmejni Slovenci privaditi: kar prenašajo drugi narodi, prenesti bo moral tudi narod slovenski, to je: napredno strujo tik konservativne v javnem životu. Na tem se ne da ničesar več spremeniti!

Ali še na nekaj drugega se bodo morali obmejni Slovenci privaditi, na misel namreč, da na Kranjskem nimamo več opraviti s nekdanjo Bogu in ljudem milo duhovščino. Naši obmejci tiče v radikalni zmoti, da je naša duhovščina še vedno taka, kakor je bila nekdanj, ko je narod k ljubezni do vere in narodnosti budila. Karakteristični tipus naše sedanje duhovščine, kakor je po večini, je kurat Ferjančič s Goč. S svojim hujskanjem pritiral je dobro polovico svoje vasi do verske blaznosti, in kdorni žnjim, ni varen niti svojega imetka, niti svojega življenja. Doživeli smo izvereden slučaj, da je ta duhovnik s dvajsetimi zapeljanimi farani moral sestiti na satožno klop radi hudodelstva javnega nasilstva; sam pa je po vrhu še tožen radi hudodelstva zapeljavanja h krivemu prič-

vanju. In da bi še drugih oseb h krivim prisegam ne zapeljal, morali so tega moža dati pod ključ! Če poganja naša duhovščina take ovetove izmed sebe, je to brez dvojbe dokaz, da so razmere nezdrave in nevdružljive! To mora priznati vsak, ki količkaj objektivno sodi o naših javnih razmerah! Vzlic temu se pa „Slovenec“ oglašja dan za dnevom z rekriminacijami, kakor da je Ferjančič žrtev krivičnih sodnikov, krivičnih državnih pravdnikov. To maslo poznamo! Krivega duhovnika bi radi že naprej napravili za mučenika; le-ta ne sme na satožno klop, če pa pridejo po njem zapeljani vbogi kmetje v ječo, je pa prav in pravično! Pa ne bo kruha iz te moke! Od tu — z državnega zbora — bomo prežali na to zadevo. Preiskava se bo vršila pravilno in strogo, tako proti duhovniku, kakor proti kmetom. Za vse velja jedna in ista kazenska pravda, in na tem se ne bo ničesar spremenilo, in naj „Slov.“ še tako javka do višjih sodišč! Pravica je za vse jedna in ista, in to tudi na Kranjskem!

V Ljubljani, 13. februarja. Iz državnega zbora.

Državni proračun za l. 1901. izkazuje skupnih potrebščin 1.641.163.344 K in skupnega pokritja 1.641.997.585 kron, torej je prebitka 834.241 kron. Proračun je torej v potrebščinah za 58.082.757 kron in v pokritju za 58.146.763 kron večji kot lansk. Potemtakem je letošnji prebitok za 64.006 kron večji od lanskega. — Vitez pl. Jaworski je stavil v četrti seji tale nujni predlog: Zbornica akleni, da se na prestolni nagovor odgovori s najvdanejšo adresno, za katero naj se izvoli odsek 48 poslancev. Ta predlog naj se ne natisne niti ne stavi na dnevni red ter naj se brez vsake formalitete sprejme takoj v raspravo. Poslanec dr. Pacak je stavil sledeči nujni predlog: Na prestolni nagovor naj se odgovori s adresno. Načrt adrese naj izdela odsek 48 članov.

Ta predlog naj se brez predposvetovanja sprejme takoj v obravnavo. Tudi poslanec Pernerstorfer (socialni demokrat) je nujno predlagal, naj se glede prestolnega nagovora otvori debata. — V odseke so bili voljeni sledeči slovenski in hrvaški državni poslanci: V legitimacijski odsek notar Plantan in dr. Šusteršič, v peticijski odsek Perić in Žičkar, v imunitetni odsek pa dr. Klaič in Vencajz. — Imenom vsemenske zveze je podal posl. Schönerer proti izvajanjem ministrskega predsednika izjavo, da njegovi somišljeniki ne bodo trpeli, da bi vlada diktirala parlamentu program dela. V prestolnem govoru je prezrt najvažnejši produktivni stan, srednji in mali kmetovalci. Schönererjanci ne bodo odobrili predloge glede rekrutov, dokler se z gospodarskimi reformami ne odpravi sedanja beda. Posl. dvorni svetnik Ploj je interpeliral radi postopanja okrajnega glavarja v Ljutomeru pri neki slovenski slavnosti. Poslanec vitez Berks je vprašal justičnega ministra radi jesikovnega kurza avkultantov v Celju in radi sodnih imenovanj na Spodnjem Štajerskem.

Italijanska ministrska kriza.

Malokdaj se je padlo italijansko ministristvo s toliko večino kakor ministristvo Saracco. Vrgli so ga Giolittianci in Sonnianci. Vendar se novo ministristvo ne sestavi iz elementov deance in iz centruma. Kralj je poveril sestavo kabineta Zanardelliju, ki je bil že petkrat minister, a ima tako majhno večino, da se pač ne oddrži dolgo na krmilu. Možno pa je, da Zanardelli sploh ne doseže svojega namena, in da se vrne Saracco iznova. „Novosti“ pišejo, da bo imel sedaj mladi italijanski kralj priliko sestaviti si kabinet po svojih tendencah in po načelih svoje politike, ki težji za odločilnimi reformami.

Vojna v Južni Afriki.

Že pred štirim tedni so poročali listi, da se je v Kapstadt in v angleški armadi v Kaplandiji pojavila kuga. Angleški časopisi so to vest prerekali, sedaj pa jo pot-

LISTEK.

Kan in njegov sin.

Ruski spisal Maksim Gorkij.

... Nekdaj je vladal na Krimu kan Mokolaimo el Asvab in imel je sina Tolika Alhallo. . .

Naslonjen na svetlorjavno deblo arbutusa je začel s temi besedami stari prosjak, Tartar, pripovedovati staro legendo spominov bogatega polostrova; okoli pripovedovalca, na razvalinah že davno porušenega gradu kanovega pa je sedela četa Tartarov v svojih svetlih, zlatovezenih oblekah. Zvečer je bilo, in tiho je zahajalo solnce v morje. Rudeči žarki so prodirali temno zelenje, ki je obdajalo ruševine, in legali v svetlih krpicah po kamenju, ki ga je poraščal mah ter ovijal zeleni bršljan.

Veter je šumel v skupini starih platan, in njih listi so vršeli, kakor bi se prelivali po zraku nevidni potoki.

Slaboten in tresoč je bil glas slepega berača, in njegovo kamenito lice je izražalo v svojih gubah le mir; pritučene besede so mu tekale s ustnic druga za drugo, in pred poslušalci je vstajala slika davno minolih, močnih čutov bogatih dnaj.

„Star je bil kan“, je govoril slepec, „ali žen je imel mnogo v svojem haremu. In ljubile so starca, kajti močan je bil, in njegova ljubkanja so jim bila sladka in pekoča. Ženake pa bodo ljubile vedno onega, ki umeje ljubkati močno, in naj si je gubasto njegovo lice. Moč je lepa, ne pa nečnost polti in rudečica lic.“

Kana so ljubile vse, on pa je ljubil le ujetu kozakinjo s planjave Dnjepra. Njo je ljubkal vedno rajši ko vse druge žene svojega harema, svojega velikega harema, kjer je bilo tristo žen iz najrazličnejših dežel, vse lepe ko ovetice vesne. In vse so živele v radosti. Kan je ukazal, pripraviti jim mnogo sladkih jedij ter jim dovolil peti in plesati kolikokrat so hotele.

In svojo kozakinjo je vzel čestokrat seboj na stolp, s katerega se je videlo morje, in kjer je imel za kozakinjo vse, kar si želi ženska, da živi v radosti. Stalka jedila in razne vrste blaga in zlato in dragotine vseh barv, in godbo in redke tiče daljnih dežel in ognjevita ljubkanja zaljubljenega kana. Na tem stolpu je ostajal cele dneve s njo, odpočivajese od del svojega življenja in dobro vedé, da sin Alhallo ne bo dovolil, da bi padala slava države, Alhallo, ki je kot volk pobajal po ruskih stepah ter se vračal vedno s novim plenom, s novimi ženakami in s novo slavo, pušča-

joč tam za seboj grozo in pepel, mrtva trupla in kri. . .

Nekdaj se je Alhallo vrnil s četovanja proti Rusom, in priredili so mu mnogo slovesnostij, zbrali so se vsi murzi otoka in vršile so se igre in pojedine, streljali so s puščicami v oči ujetnikov, poskušaje moč svojih rok, in popivali so, slavili junastvo Alhallo, strah sovražnikov in stebor države.

In stari kan se je veselil časti svojega sina. Milo je bilo starcu pri duši, ko je gledal v sinu junaka ter je vedel, da ostane država v močnih rokah, kadar umrje on, stavec. Milo mu je bilo pri duši, ker je vedel to, in da bi sinu dekazal moč svoje ljubezni, dejal je pred vsemi zbranimi murzi in beyi — tam pri slovesni pojedini, s časom v roki je govoril takole:

„Dober sin si, Alhallo! Čestčen bodi Allah in ime njegovega preroka!“

In vsi so čestili ime preroka v zboru krepkih glasov.

In kan je dejal: „Velik je Allah! Še ko živim, je obnovil mojo mladost v mojem junaškem sinu, in s svojimi starimi očmi vidim, da bom živel v svojem sinu še takrat, ko se mi zapro oči in ne bodo srle več solnce ter bodo glodali po mojem srou črvi! Velik je Allah in Mohamed njegov pravi prerok! Dober sin je moj sin,

krepka je njegova roka, pogumno njegovo srce in svetla njegova pamet. . . Kaj hočeš prejeti iz rok svojega očeta, Alhallo? Govori, in vse ti dam, kar ti poželi duša.“

In glas starega kana še ni utihnil, ko je vstal Tolik Alhallo ter dejal, bliakaje z očmi, ki so bile črne ko morje po noči in goreče ko oči gorskega orla:

„Daj mi rusko ujetnico, moj gospod in oče!“

Molčal je kan — kratko je molčal, samo tako dolgo, da je sadušil vestrepet svojega srca — in po molku je dejal trdo in glasno:

„Vzemi jo! Ko bo slavnost pri kraju, jo vzemi!“

Zardel je junak Alhallo, od velike radosti so mu zastrile orlovske oči, dvignil se je in govoril svojemu očetu in kanu:

„Dobro vem, kaj mi daješ, moj gospod in oče! Dobro vem! . . . Tvoj suženj sem — tvoj sin. Vzemi mojo kri, vsako uro kapljico, dvajsetkrat umreti sem pripravljen za te!“

„Ničesar mi ni treba!“ je dejal kan, in njegova siva glava je padla na prsi, njegova glava, ki je bila ovenčana s slavo dolgih let in mnogoštevilnimi zmagami. Kmalu sta vstala od pojedine in šla molče drug ob drugem iz grada k haremu.

(Daje prih.)

jujejo. Kugo so zanesli indijski kuli. 7. t. m. je v luki Kapstadta poginilo na kužnih simptomih več sto podgan in trumoma bežé podgane v Green Point, predkraj Kapstadta. Vlada je razpisala nagrade za pobiranje podgan in razdelila med ubožno ljudstvo pasti. V Kapstadtu sta umrli na kugi še dve osebi, 11 pa je bolnih. Bakteriologi so odšli v Južno Afriko, da ukrenejo odredbe, ki naj kugo zadušé. — Iz Pretorije poročajo: Govori se, da je Dewet v soboto ponoči prekoračil reko Oranje nekaj milj severno Norwalporta in odmarširal preko Philipps towna. Pregarja ga petero angleških oddelkov. Vsi prehodi so zastraženi in so nastavljene mine. Generala Louis Botho pregarja šestero kolon. Botha je baje v veiki stiski ter se umika proti deželi Swazi. „Reuterjev biró“ poroča: General Brabant, nadpoveljnik angleških čet v Kaplandiji, je imel v Queenstownu neki shod, na katerem je naglašal, da so mu farmerji kot prostovoljci neobhodno potrebni. „Daily Telegraphu“ je sporočil neki gospod, ki se je vrnil pravkar iz Južne Afrike, da je vsaj tričetrst Kitchenerjevih čet potrebnih za varstvo železnic in garnizij po raznih mestih. Ob progah so v razdalji par milj posadke 60—100 mož. Pešci so sami zase proti Burom, ki so vedno na konjih, nerabni ter se ne smejo niti premakniti s svojih pozicij. Jedino konjeništvu ima veljavo v Južni Afriki. Konjenikov pa je bilo spočetka januarja le 22.000 mož. Kitchener torej praktično ni mnogo močnejši kakor Buri, ki pa poznajo zato deželo mnogo boljše. Omenjeni izvestitelj „Daily Telegrapha“ trdi, da si Kitchener ne more pomagati, ako ne dobi vsaj še 50.000 konjenikov. Dobiti pa jih mora kmalu, sicer se Buri s Kapa (15.—20.000 mož) pridružijo sovražniku. Potem pa bo morala začeti Anglija vojno od začetka. Po angleških poročilih so imeli Buri v sredi januarja v Transvaalu 12.000, v Oranju 5.000, v Kaplandiji pa 5.000, torej skupaj 22.000 mož.

Dopisi.

Iz premske fare na Notranjskem, 9. februarja. (Miklavževa bolezen. — V. in IV. kurija. — Kapelan in poštna upraviteljica. — Dolžna stranka in občinske volitve. — Ples na katoliški podlagi in konsum.) Ker lanskega leta občina Čelje tukajšnje župnije ni hotela poslati k župniku Miklavžu Križaju dveh mož, katera naj bi jamčila, da na shodu v Čeljah ne bo plesa, ni šel Miklavž tje maševati in je jeze obolel. Maše torej ni bilo, plesalo se je pa po navadi. Miklavž je opasno obolel, napravil oporoko in baje zapustil svoji sorodnici (?) kuharici Mini 30.000 gld. Mina, primadona tukajšnjega cerkvenega zbora (o joj!), imela bi torej dobiti omenjeni del premoženja Miklavževega, katero premoženje se je cenilo na 43.000 gld. Res mnogo si je ubogi župnik tekem 16 let tu pristradal (?) in vidi se, koliko zaslug ima za ljudstvo. — Ker Miklavž ni mogel opravljati cerkvenih opravil, je prišel po milosti Bonaventure (če je res?) na Prem duše past bivši kapucin, sedaj pa kapelan Fr. Zega, ki naj bi ostal dotlej tu, da župnik ozdravi. Miklavž je že davno okreval, kapelan pa še vedno tu dela zdrážbo. Škof je menda vedel, koga treba poslati na Prem, da ukroti (pa menda ne!) presnete „liberalce“. Ta kapelan je takoj oblastno nastopil ter izgnal iz zakristije nekoliko mož naprednjakov, ki so že od zdavnaj tje zahajali k službi božji. Menda se je cerkev sezidala iz kmetijskih žuljev, ne pa iz farovških novcev?! Kapelan je potem nastopil kot strasten agitator za državnozbornske volitve. Ravnal se je po geslu: „Cvek požegna mitelne“. Ni se sramoval rabiti najpodlejših sredstev v dosego namena. Lazil je noč in dan po hišah, a kljub umazani agitaciji je dobil Jelenc 100 (proti 170 Š.) in Božič 66 glasov (proti 68 Ž.) Pa so rekli, da je v premski fari vse farovško! Naša stranka je storila prav malo za volitve, nasprotna pa je porabila ves vpliv in grozila in begala ljudstvo. Prižnica se je zato pridno uporabljala. Po zmagi 12. decembra p. l. je nasprotna stranka napadala naprednjake in ulomila vrata pri neki gostilni. Sodišče ima stvar v rokah, in baje prejme tudi kapelan Zega zaslužen lekcijo, ker se je nepostavno mudil na volišču, baje jemal našim glasovnicam in jih prepisaval, dasi ni imel pravice, ker ni bil volilec. Ker se kljub opominu ni hotel odstraniti, ga je

nekdo prav po domače odpravil po stopnicah. Gospod kapelan, ne morete se baš hvaliti z uspehom, če prav ste prebrakali vse hiše, in ima Vaš šef, g. Miklavž do malega Premca na vrvi, ker so mu skoraj vsi dolžni. Vaš nastop je preočaben. Mislili ste, da mora vse pasti v prah pred Vami, a ste se motili. Farovških podrepanikov in dolžnikov Vam ne zavidamo. Smilite se nam le, ker ste se tako potili, dosti podplatov strgali, in svoj biokelj pokvarili, ker ste bili dan za dnevom v Trnovem in v Šent Mihelu, da se tam posvetujete z Vašimi tovariši.

Naš kapelan Zega pa tudi prav pridno zabaja na pošto, da se pomeni s staro poštno upraviteljico. Ali vohuni kaplan, katere časopise kdo dobiva, da potem po istih lahko s prižnico udriha? Gdč. upraviteljici hočemo, če bo treba, posebej posvetiti in vprašati slavno poštno ravnateljstvo, če je to in ono dovoljeno.

G. kapelan utrjuje vero, sam pa zna mejštrsko zavijati resnico. Ali se ni godilo to pred časom občinskih volitev? Koliko ste se trudili in farbali ljudstvo! Bila je dne 31. januarja občinska volitev na Premu. Vas Prem je samostojna občina. Tu ima Miklavž mnogo dolžnikov. Uporabili ste, g. kapelan prižnico, oblazili večkrat podnevi in ponoči vsako hišo; nagovarjali ženi in možice. Vse za čast božjo in za slavo Vašega šefa Miklavža! Niste varčevali s pijačo, smodkami, ne s denarjem. Saj Miklavž ima dosti. Nekoga, ki ni hotel na volišče, tirali ste ga po stopnicah Vi in kovač Matko, nekdo ga je pa od zadaj dregal v volilno sobo. Vola ne gonijo tako v mesnico. Neki ženi ste zmešali glavo, da Vam je dala pooblastilo, (ista ga je tudi naši stranki dala), in reva je drugi dan zdihovala bolna v postelji. Seveda Vaši podrepaniki so prišli vsi. Nekdo je krstil Vašo stranko za dolžno stranko, ker je skoraj vsak Vaš volilec dolžan g. Miklavžu. Seveda ti se morajo udati. Na volišču so se Vaši nedostojno obnašali, in g. komisar jih je moral večkrat opominjati. Menili ste, da zmagate s svojimi privrženci v vseh treh razredih z veliko večino, kakor je bilo vedno skozi 16 let, kar je Miklavž tu. Pa ni šlo! Kar jih je zavednih, volili so narodno-napredne može.

Prodrli smo res v I. razredu. Torej ima Vaša stranka 8, naša pa 4 odbornike. V III. in II. razredu smo ostali v manjšini s tremi, odnosno s štirimi glasovi. Bila je zadnja zmaga klerikalcev v tej občini. Da smo se posluževali le približno takih umazanih sredstev, da smo begali ljudstvo in mu vedoma lagali, kakor je to storila nasprotna stranka, bi bila naša zmaga sijajna. Mi imamo toliko ponosa, da smo delali pošteno, a Vi? — Sam Vas bilo! Verjemite, g. kapelan, da Vas ljudstvo še manj mara kakor Miklavža, ker znate, to se Vam mora pripoznati, prav dobro farbati ljudstvo. Nekateri Vam res verjamejo, drugi Vas preklinjajo. Pred občinsko volitvijo ste molili v cerkvi križev pot za popolno zmago. Kako hočete imeti ljudstvo za norca! Vaš glavni pomagač „Pratka“ je v cerkvi omedlel in ste ga drugi dan prinesli na volišče. Ali ni to prat božji? Po Petra Strleta ste pisali v Reko, da je prišel volit. Klicali ste svoje podrepanike dan za dnevom v župnišče ter jih napajali. Po zmagi ste veselja (ali pa še kaj družega?) pijani, posedli klerikalne gostilne, šli zopet pet križev pot v cerkev. Iz cerkve ste se zopet podali v gostilno, kjer ste na katoliški podlagi otvorili ples. Pilo in plesalo je vse vprek. Govori se, da se je g. kapelan prav pridno sukal z upraviteljico in drugimi dekleti. Tudi g. Miklavž bi bil menda rad plesal, pa ga je nadomestoval njegov oproda oče Šmaj, župan in spe. Prav lušno je bilo, kaj ne da? Drugim prepovedujete ples, sami ga napravljate, in če treba tudi plešete. O popi, ljudstvo se od Vas odvraca, ker spoznava, kaj je svetoblinstvo. — Pri plesu ste seveda dobro zalivali, vsaj so se poznali drugi dan prav razločno sledovi sv. Urha po snegu. Živel ples na katoliški podlagi! Živel fajmošter in kuharica — kaplan in ekpeditorica! Na pusten dan, pravijo, se napravi maskarada in ples pod vodstvom tukajšnje duhovščine. Dober tek! Škof Vas bo gotovo poplačal za Vaš trud. Pomilovanje in sovraštvo ljudstva pa ste si pridobili. Napravite še konsum, kakor ste se namenili, in mera Vaših dobrih del bo polna. Le naprej, ljudstvo Vas izpозна, in to je za nas dobro.

Jeden v imenu mnogih.

Iz Starega trga pri Ležu, 10. februarja. Nenadoma napravila se je pri nas zima, in zapadlo je obilo snega. Sedaj, ko smo navezani na toplo peč, prišel je tudi čas, da nekoliko popišemo minule čase, zlasti pa bivše volitve in druge stvari v našem kraju.

Bivše državnozbornske volitve završile so se pod nepopisnim pritiskom duhovščine, Marijinih družb, ter tretjerednic in z nasilstvom klerikalcev, ter se ni čuditi izidu naših volitev, akopram je narodno-napredna stranka računala na zmago, oziroma na mali razloček števila glasov. Saj se je v tem boju tudi hotel povspeti do fajmoštra [preje miroljubni in koncilijantni gospod iz Babinegopolja, in se je odlikoval z lastnostjo dobrega agitatorja, katera lastnost je bila dosedaj pri njem neznana. Vendar pa mu rečem, da fajmošter v Babinegopolju še ne bode, ker mu baje gnadjlivi Bonaventura ne zaupajo, in to toliko časa, dokler ne bodo zopet volitve, da dokumentira opetovano svoje novopečeno posiljeno agitatorsko postopanje.

Previdnejši može naše stranke so že itak preje naglaševali, da bode tudi on agitiral pri volitvah, vendar pa jih je bilo nekaj, ki so trdili, da tega on ne napravi, ker se ne splača za slabo faro toliko truditi. Ali glej, prišel je glas in povelje iz škofovskega dvorca, Miško postal je nenadoma agitator z vso strastjo ter pri tem delu pozabil si briti brado, ter prifural kosmat z Babinegopolji k volitvi skupno na vozu, ter dokazal, da, kar je črno, ne bode nikdar belo. Stopil je tudi on navdušeno med črno gardo, preje nepoznan gost konsuma, sedaj pa gost cele noči, koder se prijetno kvarta v družbi svetnika, potem Petra in tutti quanti, oziroma, po domače rečeno, s tacimi, kar skupaj sliši. Miško, gnadjlivi Bonaventura vas bode navzlic temu pustil še dolgo capljati in končno bode faro komu drugemu dal! V „Slovenca“ o volitvah trdi nekdo, mislim, da je taisti naš znanec Miško, da so bili agitatorji v Babinegopolju po ženskah pri agitaciji za volitve ponoči z burkljami pognani. Ni pa to res, res pa je, da se je agitiralo po pristajih napredne stranke, ter niso bili nikjer pognani, pač pa so zvedeli, kako se je trudil Miško z agitacijo, ter da je zanesljivo pristal napredne stranke z ženo vred in drugimi ženskimi pritliklinami napajal celo noč, da ga je pripravil, da ostane doma. Miško, dosti ste se trudili ali malo dosegli, ker v tako veliki vasi, ki šteje blizo 90 števil, prignati le 16 volilcev, je pač malo. Šmentano je to žalostno, toliko od Miškota ljubljeni maušel, eins, tarok mora izostati in brezplačne vožnje ter prenočišča, jedača in pijača tudi. Kaj naj napravijo vse volitve. Pri vsem tem pa vendar nese fajmošter.

Tudi naš gospod Anton so se odlikovali, zlasti pri pridigi zadnje nedelje pred volitvami, pridigujoč, da bode pri teh volitvah boj med pekлом in nebesami, ter da se naj volilci odločijo, ali stopijo na stran hudiča ali Boga. Kake laži so se trosile po klerikalcih med nevednim ljudstvom, ne bodemo navajali, omenimo le, da sta se kaplana nečuvveno potrudila z agitacijo, ter lazila cele noči po vaseh in begala volilce. Prignali so zadnjega moža na volišče, kar dokazuje okolnost, da so bolne vozili, in so volili taki, ki niso bili že dve leti iz postelje. Vendar eno dobro posledico ima ta volitev, da vemo, koliko jih zamorejo klerikalci še oddati glasov, in bodemo te številke dobro v spominu obranili.

Omenim naj tudi, da smo imeli pri nas pred kratkim časom volitve v krajni šolski svet. Ker imajo klerikalci večino v občinskem odboru, ume se od sebe, da so le čistokrvne klerikalce volili v šolski svet. Izvolili so ti može predsednikom moža, kateremu hudomušneži dostavljajo še do-datek: „dober je“. Radoveden sem, kako se bode občutil rudečelcni šolski vodja s svojim še tamnejšim obilnim nosom v družbi tega debeloglavega predsednika, ki prejlanje čase ni bil drugega sposoben, nego pri božjih potih naprej moliti, ter bil največkrat najti med tercijalkami, kjer si je pridobil vsjo modrost, nedosežno znanje in poklic do predsedništva v krajnem šolskem svetu. Ume se ob sebi, da so ti klerikalci veliki prijatelji šole kakor zahteva postava, kar dokazuje okolnost, da znajo le za silo podpisati svoje ime.

Omenim naj končno, da se ljudstvo zelo zanima za „Rodoljuba“, ter da je šte-

vilo naročnikov poskočilo s pičlega števila 20 blizo do sto. Vsakateri, ki ga bere, je zelo zadovoljen z njim, ker tudi res dobro piše za kmečki stan, kateri je uvidel, kako se duhovščina laže. Omenim naj tudi, da se tukaj snuje delavsko bralno društvo, h kateremu je že sedaj se priglasilo 86 udov in so pravila za isto že vposlana v potrtjenje. Dostavim naj le, da ni klerikalno in so vsi člani navdušeni narodnjaki. Po-zabil bi bil kmalo na našega zdravniška, kateri je tudi vročekrvnen klerikalec, ki pa navzlic svojega važnega poklica zanemara svojo dolžnost, ter se pripeti, da morajo bolniki čakati kar po več dnij na njega, ako-ravno so nujno zdravniške pomoči potrebni. Nedavno je bil nekdo po eksploziji nevarno ranjen in je bilo pričakovati, da mu odteče kri, morali so pa po zdravniška trikrat poslati v konsum, kjer je precej dobre volje sedel in na opetovano prošnjo in grožnjo jezen šel k ranjencu. To pa ni edini slučaj, čudim se le, da pacienti toliko potrpe in nihče temu malemu, glasnemu, arboritemu dohtorčku ne zasoli kako občutno v obliki kake ovadbe. Naj pa bode dosti za danes z ozirom na to, da se ni gabi, če mislim na klerikalce, ter eni tudi niso toliko vredni, da bi se z njimi javnost toliko pečala.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. februarja.

— „Slovenska Matica“. V državnem proračunu se nahaja tudi postavka za „Slovensko Matico“. Avstrijska monarhija se je povspela tako visoko, da hoče slovenski literarni in znanstveni savod osrečiti s subvencijo 1000 kron. To je naravnost kolo salna žrtev za kulturne namen, ki napravi brez dvoma globok utis po vsem izobraženem svetu, zlasti pa tam, koder vedo, koliko milijonov iz krvavih žuljev avstrijskih davkoplačevalcev zbranega denarja so zapravili ljudje a la Milan.

— Zanimiva reminiscenca. „Elinost“ piše: Ker nam že „Slovenec“ očita, da zanemarjamo svojo dolžnost v pogledu gospodarske organizacije, in ki bi hotel dokazati, da le voditelji njegove stranke imajo zmislja in prave volje za tako delo, bo morda zanimala nastopna reminiscenca. Kmetijska družba za Trst in okolico se je o svojem času bavila z mislijo, da bi v varstvo našega domačega ribištva, ki trpi toliko škode od usiljivih in arogantnih ter od vseh odločilnih krogov protežiranih Čozotov, zasnovala v Sv. Križu ribiško društvo. Gotovo plemenita in koristna misel. Kmetijska družba se je bila obrnila do „Naše straže“ za nekatera pojasnila, oziroma nasvete. Tedaj je bil načelnik „Naši straži“ gospod — dr. Ivan Šusteršič. Od takrat je minolo že nad pol drugo leto; kmetijska družba pa... čaka na odgovor.

— Lepi nauki ekspozita Mlejnika. Iz postojinske okolice se nam piše: Sv. Ivanjski ekspozit Mlejnik si dovoljuje, brez vsacega dovoljenja od strani glavarstva, sklicevati shode. Pri nekem takem shodu, katerega je sklical dne 24. m. m. pri podžupanu v Rakitniku, je na dolgo in na široko hvalil, kaj vse lahko stori dr. Žitnik za te tri podobčine, namreč Matenjavs Rakitnik in Grobišče, ter je naznanil, da bo on sedaj prošnjo za podporo za vodovod napravil. Pri tej priliki je vprašal podžupana in druge pričujoče može, koliko glav živine je v vasi. Našteli so mu okoli 100 glav, on je na to odgovoril: „Recimo 200 glav, moramo lagati, drugače ne gre“. Ravno tako je rekel in zapisal za prašiče. V to prošnjo je napisal, da ima živina dve uri daleč na pašo, v resnici pa se stopi iz vasi precej na pašnik. Može menda ne ve, da se pri vsaki taki prošnji razmere natančno preiščejo. S takimi neresničnimi prošnjami se ljudstvu le škoduje, zakaj čim se izkaže, da so podatki neresnični, gre prošnja v koš, in ne zgodi se nič. Ta večer je tudi govoril o Njega Veličanstvu cesarju, na kar je bila pri c. kr. žandarmeriji podana ovadba ter je stvar v preiskavi, kajti Mlejnik je obdolžen žaljenja Veličanstva. Kakor hitro je izvedel, da je naznanjen, je to prošnjo na drobne kose raztrgal. Naj ne miali gospod Mlejnik, da so vaščani upali, da kaj dobijo na te docela zlagane prošnje. Kakor se je sam izrazil, da se mora laži postavljati v prošnjo, drugače ne gre, rekel in učil je tudi; da žide se sme brez greha alepariti, njegov svak da je ogoljufal žide za 1000 gold. in

tudi on bi jih, ako bi le mogel. Torej tako ne današnji tisti duhovniki, ki vedno kličejo: „Vera je v nevarnosti!“ Ne morem si kaj, da ne omenim docela zlagane izjave v „Slovenca“, katero so nekateri podpisali pod pretvezo: „Podpišite, to je prošnja, da jaz še tukaj ostanem, ako grem jaz proč, ne dobite več nobenega duhovnika“. Torej še z lažjo jih ni mogel dosti dobiti, koliko bi jih pa dobil, ako bi resnico govoril ter vsakemu prebral prej kar podpiše; mislim petero gotovo ne. Nekdo.

— Repertoar slovenskega gledališča.

Jutri, v četrtek poje se drugič Wagnerjeva opera „Lohengrin“. Ker so bile nove dekoracije za „Lohengrina“ še le včeraj popoldne zgotovljene in se je dekoracijska skušnja na odru še le zvečer pred predstavo od 5.—7. ure vršila, je težavno postavljanje dekoracij in scenerij podaljšalo medakto. Pri tretjnji predstavi bo le zaradi velikega dela na odru med I. in II. dejanjem daljši odmor 15 minut.

— Slovensko gledališče. Sinočnja predstava „Lohengrin“ se je pravzaprav šele v tretjem dejanju povzpela na umetniško višino: kazalo se je, kako sta prestavo moralno nosila pevca Lohengrina in Elze. Če sta partiji v rokah umetnikov, kot sta gč. Carneri in g. Olszewski, potem predstava seve ne more pasti. Zatorej je pustila tudi sinočnja predstava prav ugoden vtis, kljub temu, da je prav „velikomestno dolgo“ trajala (do poldvanjstih), in kljub več nedostatkam, neprimlikam in netočnostim (tako je bil p. električni aparat uporen, in luno je bilo treba zopet posebej „naročiti“). Nekoliko podrobneje ocenili bomo predstavo prihodnjč, za danes naj omenimo, da so umetnostno najbolj vzpeli duetje: Telramund — Ortruda, Ortruda — Elza, Elza — Lohengrin v drugem in tretjem dejanju; Elzin prizor v tretjem dejanju, potem Gralova pesem Lohengrina. Pri g. Vašičku moramo z veseljem povdarjati, da se pevec povrača k stari umetnostni resnobi, ki smo je bili nekaj vajeni pri njem. Včerajšnji njegov part sicer ni bil povse predelan, toda način petja je napravil najugodnejši vtis. Gosp. Noll je bil po glasu jako disponiran. Gdč. Radkiewicz je dramatično in muzikalno lepo interpretiral, tudi sottovoce je kaj spretno porabljal, žal da ta v dramatiških viških ne zadošča. Zbor, ki je poizdajal silno sveže tenorje in base je bil sinoči — „en miniature“, ne toliko po številu kakor po — markiranji in spricho rezerviranosti; kazal je pač, kljub solidnosti šole, ki se je v kaj ugodni luči kazala, preveč nesigurnosti. Basist Polašek se je svojega visokega parta prav srečno rešil. Seveda je tudi njemu kaj v dobro prihajala maloštevilnost našega Wagnerkega orkestra. Pevca naj tudi opozorimo, da je vokal duša petja; tudi sicer se v tem oziru na našem odru kaj rado greši, konzonantje se protežirajo, posebno „i“, ki se večkrat tudi pri najboljšem pevcu kar po četrtinsko noto zategne. Belkanta v tem oziru ni nikdar preveč. — Godba pod vodstvom vnetega kapelnika g. Beniška se je prav dobro držala, za overture bi bila zaslužila aplavz. — Pozabiti ne smemo prekrasnih in preokusnih kostumov Elzinih, Ortrudinih in Lohengrinovih ter kraljevega, potem tudi ličnih novih dekoracij drugega dejanja, ki jih je jako složno slikal naš pridni gledališki mojster g. Waldstein. — Gledališče je bilo izvzemši morda galerijo, razprodano. A.

— „Deseti brat“, izvorna narodna igra s petjem v 5 dejanjih, se vprizori na slovenskem odru v kratkem. Naslovno vlogo Martina Spaka bo igral gosp. režiser Dobrovolny, vlogo Kerjavlja gosp. Verovšek, Kvasa g. Deyl. Vloga Manice je v rokah gdč. Rückove, vloga Krivčevke bo igrala gospa Danilova in vloga Dolefa g. Danilo. Gosp. skladatelj Lav. Pahor je zložil osmero pevskih točk po narodnih pesmih ali motivih za soliste, kvartete, moški in za mešan zbor.

— „Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko“, h kojemu pristopajo polagoma vedno novi člani, ima v petek, 22. februarja t. l. ob 3. popoldne v „Narodnem domu“ odborovo sejo. Na dnevnem redu bode poleg običajnih poročil tudi strokovno predavanje. V tem oziru bode odbor skrbel za naprej tudi pri ostalih sejah ali izletih za strokovno izobrazbo in pouk svojih stanovskih sodrugov. S tem se bode delovanje društva

v smislu pravil, pomnožilo. Gg. trgovci in obrtniki naj se torej v svojem interesu tega društva tesno oklenejo s pristopom.

— Častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje je dobil gosp. Florijan Vivot, vpokojeni sodni sluga v Ložu.

— Umrl je danes po dolgi in težki bolezni eden najsimpatičnejših in najljubeznivejših mlajših rodoljubov, koncipijent finančne prokurature gosp. dr. Pavel Drahsler. Čislani rodovini — naše izkreno sožalje.

— Dijaški ples. Naše poročilo o plesu ljubljanskih srednješolskih dijakov, ki se vršil kot nekako zaključek mnogobrojnim plesnim vajam, v ponedeljek 11. februarja t. l., zakasnelo je vsled pomanjkanja prostora. Že okoli 8. ure — stopnišče okrasil je prav okuano s eksotičnimi cveticami g. Verovšek — jela se je polniti zgornja velika dvorana „Narodnega doma“. Kaj je bilo tu videti mladega naraščaja! Bogat venec rožnih devovk in gospodičin — ponajveč v belih oblekah, med njimi pa so se sukali sigurno in elegantno gg. dijaki. Damska soba bila je rezervirana gg. patronesam, ki so okoli 9. ure s svojimi častnimi kavalirji otvorile ples. Potem pa se je ob zvokih valčka pričel prav živahen in fin ples, ranjanje je trajalo do jutranje zore. Pri prvi četvorki smo šteli nad 50 parov in pri četrti jih je bilo še 30. S svojo navzočnostjo so ples počastili mnogi odlični gospodje, med njimi g. župan Hribar in gg. ravnatelji ter profesorji tukajšnjih srednjih šol. Svirala je s priznano točnostjo slavna meščanska godba. Smelo trdimo, da spada ta ples med najsijajnejše letošnje plesne sezi; daleč je nadkriil vse svoje prednike in nad vse povzdignil ugled ljubljanskega dijaštva. Vsa čast njega prirediteljem. Z.

— Društvo zdravnikov na Kranjskem. Dne 15. februarja ob ob pol 8. uri zvečer vrši se pri Fantiniju izvanredni občni zbor. Dnevni red: 1. Poročila predsedništva. 2. Poročilo odbora o razdelitvi dr. Löschner-Maderjeve ustanove. 3. Slučajnosti.

— Občni zbor „gostilničarske in kavarnarske zadruga“ se vrši vnovič in ob vsakem številu navzočih členov v četrtek, dne 28. februarja t. l., ob 3. popoldne v hotelu „Lloyd“ na Sv. Petra cesti.

— Odbor „Bolniškega in podpornega društva pomočnih in zasebnih uradnikov ima jutri, dne 14. februarja t. l., ob sedmih zvečer v gostilni „Miramar“ redno mesečno sejo.

— Čevljarsko strokovno društvo združeno z bolniško blagajno v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 17. februarja t. l., v kazinskem steklenem salonu s sodelovanjem vojaške godbe sl. c. in kr. pešpolka št. 27 kralja Belgijcev Leopolda II. plesni venček. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina pri blagajni za osebo 40 kr. Iz prijaznosti se prodajajo vstopnice v glavni tobačni prodajalni gosp. Gruberja na Mestnem trgu in v trafiki gosp. Fr. Šešarka v Šelenburgovi ulici po 30 kr. Čisti dohodek je namenjen podpornima blagajnama.

— Zgradba Franc Jožefovega jubilejskega mostu. Z malim presledkom v mesecu januarju so se stavbena dela vedno nadaljevala. Sedaj so v tiru betonska dela za temelj, zabijanje pilotov pa se po potrebi nadaljuje. — Pretekle dni je došlo v Ljubljano še nekaj zunanjih delavcev.

— Poročil se je g. Rajko Stegnar, c. kr. poštni asistent v Opatiji z gospodično Marijo Herscht iz Pfaffendorfa na Dol. Avstrijskem. — V Mediji se je poročil g. dr. Tomo Zarnik, zdravnik v Zagorju ob Savi, z gdč. Minko Porenta. Čestitamo!

— „Možiček“, pantomima I. Ipavca se vprizori dne 19. februarja pri kostumnem venčku, katerega priredita narodna čitalnica in „Dolenjski Sokol“ v Novem mestu. Želeti je, da se izborna delo povsod po slovenskih odrih udomači.

— Bralno društvo „Mir“ na Dvoru priredi s prijaznim sodelovanjem tamburaškega zbora „Dolenjskega Sokola“ v soboto 16. svečana v prostorih g. I. Klinca veselico. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Ustopnina za ude 30 vin., za neude 80 vin.

— Iz Logatca se nam poroča, da se priredi ondi prihodnjo soboto dne 16. svečana t. l. predpusna zabava v gorenjih prostorih Torčeljeve gostilne. Ad hoc sestavljeni odbor potrudil se je vsestransko, da zadovolji posetnike bodisi plesalce kakor tudi drugo občinstvo. Poleg mešanih zborov proizvajali se bodo ko-

mični prizori, največ smehu provročil bode pa izvratno „kotiljon“. Glede na hvalevredni namen — prebitek namenjen je podpiralni zalogi slov. vseučiliščnikov v Gradcu in na Dunaju — pričakovati je obilne udeležbe s strani domačinov kakor tudi gostov.

— Odbor telovadnega društva „Sokol“ v Postojni vabi še enkrat na dan 16. t. m. vse rodoljube in prijatelje tega društva na maskaradno veselico. Odbor in pomožni odbor se trudita vsestransko ustreči došlim gostom.

— Trg Vipava štel je ob koncu leta 1900 — 1123 prebivalcev.

— Bralno društvo ustanovili so narodno napredni rodoljubi v Ustiji na Vipavskem.

— Kmetijsko podružnico ustanovili so kmetovalci v Vrpolju pri Vipavi.

— Ptujka narodna čitalnica priredi v nedeljo dne 17. t. m. v svojih prostorih samski ples. Toaleta prosta, kostumi dobrodošli. Posebna vabila se ne bodo razposalala.

— „Rokovnjači“, narodna igra s petjem, katero je priredil po znanem Jurčič-Keranikovem romanu Fr. Govékar, se uprizori v tržaškem podpornem in bralnem društvu ter se začne skušnje v četrtek.

— 11° R. Danes v jutro je kazal v Ljubljani toplomer — 11° R. Tacega mraza nismo imeli v tej zimi že mesec dni. Po deželi je bilo še nekoliko hujše; zunaj je kazal toplomer celo — 14° R. Mraz je pritiral tiče in divjačino v nižave.

— Sekanje in dovažanje ledu v letošnji zimi je obilo in se bodeta tako mestni ledenici kakor tudi zasebne zalozile ž njim za vse potrebe.

— Oostilniška afera. Z ozirom na včerajšnjo notico o aferi v neki vodmatski gostilni smo od prizadetega gospoda dobili naslednji dopis: Jaz sem prišel v gostilno sam ter sedel k neki znani obitelji. Na to je prišel g. A. S. Vled tega sem jaz četr ure potem ustal in zapustil lokal, ne da bi bil plesal ali sploh kak prepizrovročil. G. S. prišel je za menoj v vežo ter res parkrat pljunil ter me udaril. Jaz nisem reagiral, pa tudi potuhnil se nisem, nego prepustil stražniku, da napravi red. Zadoščenje dobim pri sodišču.

* Smrt kralja Milana. Bivši srbski kralj je prebival šele štiri tedne na Dunaju v Johannesgasse 16. Že tretji dan, ko se je nastanil, je zbolel za influenco in vnetjem sopil. Pred dvema tednoma nekako je katar izginil, a Milan ni šel iz sobe. V nedeljo pred osmimi dnevi pa so zdravniki opazili na njem akutno vnetje pljuč, ki se je širilo naglo. Ker je začelo vrhu vsega še slabeti njegovo srce in ga je mučilo dihanje, ni mogel Milan od sobote nadalje več ležati, nego je sedel v naslanjaču. V ponedeljek opoldne je kralj sprejel še polkovnika Petrovića, prvega pobočnika kralja Aleksandra. Popoldne ob 2. pa je bolnika začelo dušiti. Ob 3/4. se je onesvestil in ob 1/5. je umrl. Pri umirajočem so bili razen zdravnikov srbski polkovnik Konstantinovič, bivši ministrski predsednik dr. Gyorjevič, grof Zichy, poslanik Kristič, pobočnik Petrovič in ravnatelj Weifert. Kraljica Natalija je brzojavila, da se pripelje na Dunaj, če treba; za odgovor pa je dobila sporočilo, da je Milan že umrl. Z Dunaja se odpelje truplo v petek.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 13. februarja. Današnja seja poslanske zbornice je bila deloma viharna. Zbornica je začela razpravo o adresnih predlogih. Jaworski in Pacak sta predlagala naj se na prestolni govor odgovori z adreso, Pernstorfer je predlagal, naj se o prestolnem govoru otvori debata, Bärnreither pa je nasvetoval, naj bo izjava lojalnosti ves odgovor. Jaworski je svoj predlog prav na kratko utemeljil. V imenu Čehov je govoril Stransky. Njegova izvajanja so dala povod ostrim konfliktom mej Čehi in nemškimi radikali, zlasti ko je Stransky označeval nemški radikalizem, so Schönererjanci vpili: Denuncijant, spicelj, jud i. t. d. Stransky je dejal nemškoliberalnim veleposestnikom, da so nemško obstrukcijo podpirali, ali uspehe so želi samo radikali. V prestolnem govoru označeni vladni program je Stransky ostro

obsojal, češ, da mora Avstrijo ugonobiti. Adresa je prav potrebna, ker je zadnji čas, da izve cesar resnico. Daszynski je utemeljeval predlog socialnih demokratov, Bärnreither pa svoj predlog. V imeni hrvatsko-slovenskega kluba je govoril Ferjančič, rekši, da jugoslovanski poslanci štiri leta niso prišli do besede, dasi imajo mnogo povedati o gospodarskih in narodnih razmerah. Mi nismo, je rekel Ferjančič, zastopani v vladi, mi smo na milost in nemilost izročeni nemški birokraciji. Državni in osnovni zakoni nimajo za nas nobene veljave. Povsod nas potiskajo nazaj, na Štajerskem, na Koroškem, kjer so Slovence spravili ob jedinega zastopnika, in na Primorskem, ker ima slovanska večina 3 poslance, dočim jih ima laška manjšina 12. Vse kaže, kakor da se Primorska pripravlja, da bi kot zrel sad pala v naročaj Italiji. Ker je tudi vse polno gospodarskih zadev, o katerih imamo govoriti, zato bo hrvatsko-slovenski klub glasoval za adresni predlog. V imeni nemških klerikalcev se je Kathrein izrekel zoper adreso in za Bärnreitherjev predlog. Zoper adreso so se tudi izrekli Schumaier, Lupul in Lueger. Za adreso je tudi, a malo srečno, govoril Klofač. Zdaj govori Romančuk. Sodi se, da pride še danes do glasovanja.

Dunaj 13. februarja. Ob 3. uri popoldne se je glasovalo o nujnih predlogih. Za predlog Jaworskega in Pacaka so glasovali vsa desnica in Italijani. To je dalo 175 glasov. Proti je glasovalo 150 glasov. Ker je potrebna za nujne predloge dvetretjinska večina, sta predloga propala. Tudi predlog Daszynskega, za katerega so glasovali Čehi in socialni demokrati, je propadel. Nato se je klicalo na desnici, naj se seja zaključi. Predsednik pa tega ni maral storiti. Klici: „To je pruski predsednik! Schönerer mu ne dopušča!“ — K predlogu Bärnreitherja je dobil besedo posl. dr. Kramar, ki je govoril 20 minut, potem pa prosil, da se mu dovoli govoriti jutri dalje. Predsednik je to odklonil. Kramar je nato izjavil, da vspričo takega nečuvnega postopanja noče govoriti dalje. Na desnici vlada velika razburjenost proti predsedniku.

Dunaj 13. februarja. „Vaterland“ je prinesel danes izjavo posl. Robiča, ki dokazuje, da je trditev dr. Šusteršiča, da je Robič vplival na Ploja glede pristopa k hrvatsko-slovenskemu klubu, lažnjiva. Robič pravi, da ga je dr. Šusteršič radi svojega kluba v Gradcu večkrat obiskal in da je Robič že takrat Šusteršiču dokazoval, kako nesmiselno je njegovo postopanje, a brez vspeha. Robič je še danes za skupni klub vseh jugoslovanskih poslancev.

Dunaj 13. februarja. Berks je na interpelacijo, kaj je z njegovim izstopom iz Šusteršičevega kluba, ki ga je sam razglasil, odgovoril, da še čaka, in sicer z ozirom na poskuse združiti hrvatsko-slovenski klub s Šusteršičevim klubom.

Dunaj 13. februarja. Za Milana je določeno 12dnevno dvorno žalovanje. Mej Dunajem in Beligradom trajajo še vedno pogajanja, kje bo Milan pokopan, ali v Krušedolu na Hrvatskem ali v Srbiji.

Pariz 13. februarja. Revolta v Španiji zoper jezuvite in sploh katoliške redovnike zadobiva vedno večji obseg. Tudi v Madridu so se že začeli izgredi. Ljudstvo je streljalo na orožništvo, ki je seveda tudi rabilo orožje in ranilo več sto oseb. Vojaštvo je konsignirano. Vse važnejše ulice so zastražene, v vseh samostanih so skriti vojaki, da bi odbili eventualne naskoke ogorčenega ljudstva. Občni položaj je jako nevaren.

Madrid 13. februarja. Tisto deklico, Adela Ubao, katero so jezuvitje zvalili iz očetovske hiše in skrili v neki samostan, kar je dalo prvi povod vsem sedanjim velikanskim izgredom, je sodišče vrnilo starišem. Vlada je prepevedala vse predstave veselice. Na ti-soče ljudi je zaprtih. Vlada je v velikem strahu, da nastane revolucija, in da postane Španska republika.

Poslano.

Sledne dni krožijo o ljubljanskem gasilnem društvu dvoimne vesti in specijelno o volilu rajnega ravnatelja deželne deske g. de Redange. Primoran sem to zadevo pojasniti.

Rajni ravnatelj de Redange je v svoji oporoki zapustil ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu društvu znesek 100 kron. Nadsvetnik pl. Strahl je vposlal to volilo potom načelnika zveze gasilnih društev g. Doberleta meni kot načelniku ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva. Jas sem omenjeno volilo izročil društvu blagajniku ter sem se g. Doberletu in g. nadsvetniku pl. Strahlu primerno zahvalil, v liste pa sem dal primeren inserat. Stori sem, kar je bila moja dolžnost.

Z mojo zahvalo prinesla je „Laibacher Zeitung“ tudi zahvalo poveljnika 2. čete g. Zirensteina, iz katere je razvidno, da je tudi ta prejel 100 kron iz zapuščine g. de Redange, društveni blagajnik pa tega zneska še do danes ni sprejel, navlahe temu, da sem že opetovano zahteval, da se ves društveni denar izroči blagajniku. Ne vem ali g. Zirenstein misli, da je njemu vposlani znesek le za drugo četo namenjen, ali pa stresa le svojo nagajivost. Odredil sem, da v bodoče nikdo izvrn društvenega blagajnika ne sprejema društvenega denarja, in da se bo v bodoče proti prestopkom te odredbe brezobzirno postopalo. Pri tej priliki še omenjam, da so potrdila in dopisi ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva neveljavni, če jih nisem vidiral ali podpisal jaz.

V Ljubljani, dne 12. februarja 1901.

Ludvik Štricolj

načelnik ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Neimenuvani gospodje iz Litije 20 K 20 vin., mesto venca na krsto umrliga g. Janeza Jeretina, posestnika in načelnika cestnega odbora. — Cestni odbor litijski mesto venca na krsto svojega prvostopnika g. Janeza Jeretina 50 K. — N. N. 2 K 80 vin kot preostanek zbirke za venec na krsto c. kr. davkarja v p. g. Fr. Šinkovca — Gospod Križa Modic v Trstu 5 K v počestčenje spomina pokojne gospe Alojzije Bele na Uncu — Občina Lancovo ob letnem zaključku 10 K. (Slovenske občine, posnemajte to rodoljubno občino!) — G. Fr. Zupan, župan v Lancovem 2 K. — Odbor za prireditve veselice Prešernovemu spomeniku in družbi sv. Cirila in Metoda v Št. Petru na Krasu 100 K. — Skupaj 190 K. — Živeli vsi darovalci ter nabiralci in njih posnemovalci!

Za Prešernov spomenik. Gosp. Miro Doma celj iz Rakeka 6 K, nabrala vesela rakavska družba, na izletu v Planino pri licitaciji Maksovega srca. — Odbor za prireditve veselice v prid Prešernovemu spomeniku in družbi sv. Cirila in Metoda v Št. Petru na Krasu 100 K. — Skupaj 106 K. — Živeli!

Geno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praska“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težko prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštenu povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tschlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (2-3)

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 72. Dr. pr. 1091.

Opera.

V četrtek, dne 14. februarja 1901.

Drugkrat v sezoni:

Lohengrin.

Velika romantična opera v 3 dejanjih, besede in glasbo zložil Rikard Wagner. Poslovenil M. Markič. Kapelnik g. Hil. Benišek. Režiser g. J. Noll.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7.30. uri. — Konc po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnji predstavi bodeta v soboto in na pustni torek, dne 16. in 19. t. m., obakrat na novo studirana in vprizorjena igra s petjem: „Lumpacij Vagabunda“.

Umri so v Ljubljani:

V hiralnici:

Dne 4. februarja: Ernestina Dornik, zasebica, 59 let, kap.
Dne 5. februarja: Elizabeta Čerin, dekla, 76 let, ostarelost.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 806,2 m. Srednji srčni tlak 756,0 mm.

Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Visočina v m. uah.
12	9. svečer	735,7	-8,0 al. svzhod		jasno	
13	7. jutraj	736,2	-17,0 al. jzhod		jasno	
	9. popol.	734,9	-8,6 al. svzhod		jasno	0,0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura -5,0°, normale: -0,5°.

Dunajska borza

dne 13. februarja 1901.

Skupni državni dolg v notah	98,45
Skupni državni dolg v srebru	98,3
Avstrijska zlata renta	118,20
Avstrijska krona renta 4%	98,20
Ogrska zlata renta 4%	118,20
Ogrska krona renta 4%	98,45
Avstro-ogrski bančni delnice	1685,-
Kreditne delnice	674,50
London vista	240,68 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,42 1/2
20 mark	23,51
50 frankov	19,12
Italijanski bankovci	90,30
C. kr. cekini	11,31

**Ljubljanska kreditna banka
Laibacher Creditbank**

v Špitalskih ulicah št. 2

menjalnica v pritličju

sprejema vloge na hranilne knjižice ter iste obrestuje po 4%, od dne vloge do dne dviga, 3%, rental davek od teh hranilnih vlog plača banka sama.

Ljubljanska kreditna banka
Izplača tudi večje svote brez odpovedi. (11-36)

Zunanjim vlagateljem

so na željo poštne hranilnične položnice na raspolago v svrhu poštne preste vpolnitve zneskov.

Vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je naš preljubljeni, nepozabni sin, osiroma brat, gospod

dr. Pavel Drahsler

c. kr. finančne prokurature koncipient

danes ob 1/2. uri s jutraj preminul.

Zemeljski ostanki predragega umrlega se dvignejo dne 15. t. m. popoldne ob 1/2. uri od hiše žalosti, Špitalske ulice št. 10. in se izročé na pokopališču sv. Krištofa v rodbinski rakvi večnemu počitku.

V Ljubljani, dne 13. svečana 1901.

Pavel Drahsler, Ella Drahsler, stariši. — **Milan Drahsler**, bančni uradnik; **Slavomir Drahsler**, kadet I. razreda pri c. in kr. mornarici; **Demeter Drahsler**, stud. phil., bratje.

Globoko užaljenim srcem javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o smrti preljubljenega, nepozabnega matere, osiroma tašče in stare matere, gospe

Alojzije Koren

bivšega deželnega poslanca in posestnika vdove

katera je danes ob 1/2. uri popoldne, po dolgi, mučni bolezni, v 88. letu svoje starosti, nagloma v Gospodu zaspa. Pogreb drage pokojnice bude v četrtek, dne 14. svečana, ob 1/2. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu. Maše zadušnice brale se bodo v frančiškanski cerkvi.

Draga pokojnica se priporoča pobožnemu spominu.

V Ljubljani, dne 12. svečana 1901.

Žalujoči ostali.

Namestu posebnih naznanil.

Zahvala.

Za izkazano srčno sočutje ob bolezni in smrti gospoda

Frana Šinkovca

c. kr. davkarja v p.

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo dragega ranjega izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem osobito in posebej pa še gg. uradnikom c. kr. finančne direkcije svojo najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1901.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vsestransko izkazano sočutje ob priliki bolezni in smrti predragega nam brata, strijca in svaka, gospoda

Janeza Jeretina

dalje za mnogoštevilno častno spremstvo ter za poklonitev krasnih vencev dovoljujemo si tem potom izraziti svojo najtoplejšo zahvalo.

Šeobno se pa najiskrenejše zahvaljujemo uradništvu litijskemu, prostov. požarni brambi, pevskima društvoma iz Litije in Smarntna za gniljivo petje pri hiši žalosti in na pokopališču na Vačah itd.

V Gradcu pri Litiji 11. svečana 1901.

Žalujoči ostali.

Zahtevajte le pristni Cvekov „brinovec“.

Učenca

takoj sprejme (324-1)

Oton Fettich-Frankheim
brivec na Kongresnem trgu.

Hajd' na beli vrh planine,
Kjer solnce žarek sneg topi!
Tu gor' mi vsaka bol premine,
Vesolja srce prekipi,
In vriskam, da od skal odmeva:

„Pozdravljena, prelepa zemlja!
Pozdravljen, krog sneženih glav!
Napijam Vam, kar rajbolj pravo
Za grlo, tek in za prebavo
Očeta Klauerja „Triglav“!“

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregena, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Line, Budejovice, Plzen Marijine vare, Heb, Franzovic vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m jutraj osonni vlak v Novo mesto, Straža, Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoldne osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 6. uri 55 m svečer osonni vlak v Novo mesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregena, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m svečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m jutraj osonni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2. uri 32 m popoldne osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m svečer osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2 uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m svečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m svečer, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m jutraj.

Učenec

se takoj vsprejme v neko špicerijsko trgovino. (323-1)
Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“

Lepa nemebljena
mesečna soba
na Poljanski cesti št. 31
se odda takoj.

Razgled na ulico. (312-2)

Prodajalka

izučena v trgovini z mešanim blagom, slovensčine in nemščine večča in spretna prodajalka manufakturnega blaga, dobi s 15. februarjem ali s 1. marcem trajno službo v Ivana Scharner-ja trgovini z mešanim blagom v Soštanju. (326-1)

Naznanilo.

Vsak kašelj
Vsako hripavost
uničevalec katarja.

Te izborne karamele za kašelj se dobivajo zavoj po 50 vin. v Ljubljani v lekarnah M. Levstek in U. pl. Trnkoczy. (1930-8)

Posojilnica za Bled in okolico
registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

VABILO

občnemu zboru

Posojilnice za Bled in okolico
v nedeljo, dne 17. februarja 1901
ob 4. uri popoldne
v dvorani „Blejskega doma“.

Dnevni red:

1. Potrjenje letnega računa za IV. leto 1900.
2. Sklep o uporabi čistega dobička.
3. Izvolitev nadzorstva.
4. Raznoterosti.

Opomba: Ako bi ta zbor ob 4. uri ne bil sklepčan, začel se bude ob 1/2. uri popoldne drugi občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Na Bledu, dne 9. februarja 1901.

(322) Načelnništvo.

Sloveči profesorji zdravilstva in zdravniki priporočajo

Želodeno tinkturo

lekarnarja Piccoli v Ljubljani

dvornega založnika Nj. Svetosti papeža

zaprdu:

Na Bledu, dne 9. februarja 1901.

Razpošilja se proti povzetju v škatljicah po 12 in več stekleničic. (1368-23)

Gg. ženini in neveste!

Priporočam svojo največjo in najbogatejšo, občezano veliko izbero vsakovrstne zlatenice in srebrnine v secesiji, posebno

lepe poročne prstane

pravo švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck) in najboljše živalne stroje vse to po najnižjih cenah in s jamstvom.

Vabim na obilni obisk in ogled s vsem spoštovanjem! (101-10)

Fr. Čuden,
urur in trgovec, Mestni trg št. 25,
nasproti rotovža.

[Ceniki brezplačno in poštino-prosto.